

Pe més drets sense assen-
 ho més llibres sense dret.
 Les drets individuals son
 imprescriptibles, ilegals-
 bles é inarrestables. •
 Legítim la Llibertat baix
 pretext de garantir, es co-
 metre atentat contra ella. •
 La llibertat propia acaba allí
 ahont comença la llibertat
 ajena. Es lícit, donchs, si
 individuo fer tot lo que no
 perjudiqui é un altre. •
 La resignació que predican
 las religions no es més que
 la fórmula del engany ah
 que s' preté perpetuar la in-
 justícia social en lo mon. •
 Las religions son caixas
 d' ahorros que viuen de la
 estafa d' admetre capitals en
 la terra, assegurant pagar
 crecients interessos al cell.

PERIÒDIC POLÍTIIC VERMELL

LA TRAMONTANA
 defensa 'ls principis llibe-
 rals més avansats, sense
 atenuants de cap mena. •
 La TRAMONTANA es anti-
 religiosa de totas las re-
 ligions, porque totas son
 igualment dolentes y de-
 pressives para la dignitat y
 la inteligencia humana. •
 La TRAMONTANA en política
 defensa sempre al més ad-
 vancat contra 'l més reaccio-
 nari, y sosté la necessitat
 d' una gran reforma social
 que transformi 'l mode de
 ser del productor, enuy
 expedit al capitalisme. •
 La TRAMONTANA no es
 afiliada á cap partit, servint
 los intereses generals de la
 llibertat sense compromís
 ni preocupacions de consens.

La salut del poble
 es la suprema lley

La TRAMONTANA es lo periòdic que s publica en idioma catalá
 més avansat en ideas políticas, religioses y d' economia social.

Lo Trull es la
 primera necessitat

<p>PREUS DE SUSCRIPCIÓ Espanya, 1 pesseta trimestre.— Extranjer, 3 Las suscripciones se pagan per adelantat</p>	<p>ADMINISTRACIÓ: carrer de Poent, 1, 1.º : BARCELONA Pels pagos s' admeten libranças del Giro Mútuo, Decree de filli cobro y sellos de 15 céntims. No s' admeten libranças especials de periòdics</p>	<p>PREUS DE VENTA Numero solt, 5 céntims.— 30 exemplars, 1 pt. Surte é lliure puntualment cada diumenge</p>
--	---	--

XANFAYNA POLITICA

Fatigat que se las pela
 de tant d' anar y venir,
 sols procura conseguir
 desbancar á n' en Sensvela.

Home empinat de debó
 preparant la dimissió.

Y 'l poble aquets resultats
 sempre 'n treu de tots plegats.

LOS
PARTITS SOCIALISTAS ESPANYOLS

II
LOS QUE TENEN RAHÓ DE SER

Havem dit al comensar aquestos articles que quan la constitució d'un partit no obeheix a necessitats poderosament sentidas y a idees perfectament determinadas, naix poch menos que mort y no pot arribar may a adquirir robusta vida mentres no s'apiga enmotllarse a satisfer tals necessitats y a proclamar tals idees.

Y com lo que havem sentat com a premissa invulnerable per aquestos estudis involucra també la patent de tenir rahó de ser los partits que estigan en las condicions que havem transcrit, res més natural ni més llògic ni més obligat que passar tots los partits socialistas coneguts per aquest senyal alambich, y del consegüent resultat analític se demostrarà quins son los que tenen rahó de ser.

Ni l'anomenat partit oportunista català ni lo de la Democracia social tenen de ser considerats partits socialistas, per més que els se'n digan, no ja perquè sa constitució no obeheixi a necessitats poderosament sentidas ni a idees perfectament determinadas, sino perquè significan socialisme sistema basat en la asociació general y universal, aquestos partits sostenen lo actual Estat polítich baix la forma republicana y patrocinan tant sols la promulgació d'algunes lleys de caràcter econòmic d social, cosa que dista tant de ser un sistema socialista, com lo blanch del negre y la veritat de la mentida.

Aquestos dos partits, essencialment republicans, no serveixen més que per dividir en fraccions y en fraccionetas micròscopicas, que may podran arribar a tindre cap importancia en la vida pública, als partidaris de la república, causant gran dany al republicanisme sense fer cap favor al socialisme.

Tampoch té rahó de ser lo partit reformista, més que per no obeheix a necessitats sentidas, per no basarse en idees ben determinadas. La reforma que patrocinan es un tira y arrosna, un feix de llocs comuns, un gabadal de sentimentalisme... y res més. Sos partidaris foren y son encara més los partidaris d'un home que d'una idea. Y ab això estés dit tot y s'explica que tal partit estiga reduhit a poch més d'una localitat y un parell de dotzenas de personas.

Y entrém al análisis del partit socialista obrer. En nostre primer article ja havem deixat sentat que sa constitució obeheix a una dissidència haguda en la federació madrilenya de la amiga Internacional, y com casi may las dissidencias obeheixen a necessitats sentidas per constituir nous partits, sino a rancúnias personals quan no a ambicions desmesuradas, heus aquí que lo primer pas del partit obrer, donat ja en fals, no abona per cert ni la lògica de son separament dels anarquistas ni la rahó de ser de sa constitució. Y per si això no fos prou, quan passém a determinar las idees d'aquest partit, nos trobem també ab una inmensitat de inconseqüencias. Nutrit d'odis contra 'ls anarquistas, proclama 'l fi anarquista de LIBRE FEDERACIÓ DE LIBRES ASOCIACIONES DE PRODUCTORS LIBRES, y abomina dels republicans, adopte com a medi per arribar a son fi las lleys de reformas econòmicas d socials dels partits republicans. ¿Es això un partit serio, formal, que valgui la pena d'ésser tingut en compte com factor indispensable en la vida dels partits que tenen d'influir poderosament en la cosa pública? Podrà 'l pretingut partit socialista obrer, si 's vol, patrocinar idees ben determinadas, pero... resulta que no 'n té cap de propia, y sols de idees propies pot constituirne un partit. Casi estém segurs de que 'ls homes del partit obrer, los jefes d pretendens a jefes, ja que per haverhi jefes se necessitan soldats, y d'aquestos, per ara, n'están en albis; estém segurs que 'ls homes del partit obrer, repetim, creuran potser de bona fe (per més que en ells aquesta condició va molt escassa) que las afirmacions que fins aquí deixém sentadas obeheixen a mortificarlos d' enquirirlos fent política desactari; mes això serà tan sols perquè en sa petitesse no son capassos de concebir res gran, com es nostra idea de que 'l partit obrer, no pertencixemhi, tingues la importancia a que está cridat per la forma dels

sconteixements que 's desenrotllan y que demanan la formació d'un partit socialista ab idees propies perfectament determinadas y obehint a necessitats poderosament sentidas per ser lo pont de pas indispensable entre las modernas aspiracions anarquistas y la vella política.

Mes no 'ns precipitem ab digressions, que ja vindrà 'l moment oportú de presentar clara y terminant la demostració de aquesta tésis.

Havem demostrat que l'anomenat partit socialista obrer d'Espanya, tal com es avuy, no té rahó de ser, perquè es la negació de sa propia existencia abominar dels republicans adoptant sos mateixos medis y renegar dels anarquistas aspirant a son propi fi, y això 'ns basta per ara. Aquest partit, aspirant a conquerir lo poder polítich per desde allí abolirli, fa igualment que faria lo que pretingués tirar a terra un edifici senthi ell dintre.

Nos quedan ara 'ls partits anarquistas per analizar si tenen rahó de ser.

Proclamant los anarquistas la emancipació del treballador quan aquest verdaderament se troba dintre d'un malestar deplorable, aspirant a la abolició de las classes en que está dividida avuy la societat quan aquest desequilibri entre las diferentes classes es la causa primera del malestar social; enaintit la abolició del principi d'autoritat quan aquest principi aplicat a totes las nacions civilizadas las té en un estat deplorable de guerra y d'intranquilitat general; y consagrant la més absoluta llibertat del individu en uns temps en que tothom confessa que sense llibertat en lo grau que més ó menos convé a cada partit no hi pot haver civilització possible; nascuts, donchs, los anarquistas al calor del malestar del obrer, del dualisme humà engendrat per la divisió de classes, dels desastres de tots los sistemes de govern y del principi dels drets individuals, no pot negarse en cap concepte que la constitució d'aquest partit, ó d'aquestos partits, no obeheixi a necessitats fortament sentidas, perquè l'obrer té necessitat de viure molt millor de lo que avuy viu, lo plebeu productor y fins las mateixas classes privilegiadas necessitan molta més tranquil·litat de la que avuy se disfruta, y la llibertat del individu té necessitat de no veure atacada a cada moment per totes aquestas lleys que la regularian so pretext de garantirli y per tota aquesta càrrega de petits y grossos governants que la atacan continuament interpretant las lleys que pretenen regularisarla.

Completa la primera part d'obeheix sa constitució a necessitats fortament sentidas, aném ara a veure com están aquestos partits respecte a la segona part ó sia a proclamar idees perfectament determinadas.

Y aquí es ahont precisa confessar que ja hi ha molt y molt que distingir.

Dividits actualment en tres partits los anarquistas, precisa fixarse en cada un d'aquestos per veure si las respectives idees están perfectament determinadas.

Anarquisme, en si sol, es negació de la necessitat de govern, y las negacions, per si solas, no poden constituir may las idees d'un partit serio, perquè al costat del enderrocament del vell edifici de las passadas instituciones, se necessita tindre 'l plano del aixecament del nou edifici social que té d'implantar las instituciones del porvenir, so pena de pretindre 'disbarbar solemne' que la humanitat se quedés orfana de tota mena d'institucions y de tota mena d'organización, lo que es impossible, perquè això significaria la abolició de la societat y de la civilització y 'l retrocés de la personalitat humana a son primitiu estat salvatge.

Las idees negatives son bonas per destruir; pero may un partit pot estar en disposició de aspirar a implantar sas idees, si las s'ha negativas. Y alguns dels partits anarquistas, tots los que no s'han ocupat dels problemas de la producció y del consum, dels cambis y de la organització social y de la vida del ser humà civilizat, no son més que partits d'idees negatives. No 's crega, per això, que 'ls partits d'idees negatives no tingan tampoch cap rahó de ser. Si obeheixen a necessitats poderosament sentidas, tenen mitja rahó de ser, y sas negacions contra lo existent vindrán sempre, per taula, a donar forsa al partit més afí a sos idees que tinga idees perfectament determinadas.

Aixís es que 'l partit anarquista sens calificació

econòmica per ser desconstructor del problema de la economia social y per no voler intrincarse en sas complicadas solucions, li falta a lo menos mitja rahó de ser, com igualment als anarquistas comunistas enemichs perquè si de tota organización. Uns y altres no tenen prou rahó de ser per estar faltats d'idees ben determinadas que fassan concebir la possibilitat de la realització de sos ideals.

Mes ja no es aixís si 'ns fixém ab los anarquistas colectivistas. Amichs de la organización, per saber que es impossible prescindir id'ella, han estudiat lo problema econòmic per saber com se tenia d'organizar la societat del porvenir, y sa Federació regional y sos llibres y folletos y periódichs y certament tractant los problemas de la producció y del consum, proban que han formulat idees ben determinadas, establent per base social lo productor, per unitat orgànica la asociació de productores, y per fi social la libre federació d'aquestas asociaciones, formulant també per la vida social de relaciones, higiene y serveys públics, etc., etc., la organización libre per localitats, comarcas y regions, suprimint d'aquesta organización lo principi autoritari, idea negativa d'avuy, y proclamant la llibertat de tothom sens més barrera que 'l respecte a la llibertat agena y 'l sistema representatiu y de las majorias per tot allò que no pogan realitzar las colectivitats en pes ni puga ser atribuició d'un sol individu sens absorvir facultats autoritarias, idees ahritmáticas y ben determinadas (1).

Y descargándose los partidaris del anarquisme: tant podran aspirar a la realització de sos ideals, com sapigan cert y tingan ben determinat l'organisme social que haja de substituir al present, per més que la practica luego ensenyi que tinga de reformarse molt y molt de tot lo primerament sentat.

(1) Qui vulga més detalls d'això pot trobarlos, entre altres, en nostre llibre *Quèntons socials*, article *Organización anarquista*, y en nostre folletó *Objeto, fin, medios, etc.*, de la Federación de trabajadores de la región española, que 's venen en aquesta redacció a 5 reis lo primer y 10 céntims lo segon.

Pobleda 18 Octubre de 1891.

Estimat Director: Lo dilluns passat se efectuá en aquest poble lo primer enterro civil en demostració de que alguns la no necessitan motes d'animes de cant, vulga existents, y no obstant, com V. ja pot considerar he jugaron varias arminyas per que 's desicís de celebrarli. Un fet llançat dels de més fatidic aqut que para dels malichs d'aquest poble, no tota, tament perdre lo poch afeite que en alguns dies de entre any per funcions d' mortuarias que fan a ca la Misa se expendeis, s'excusaren d'anar a tocar al enterro, sens volguer passar que mirat com a feyna tant es tocar en un lloch com en altre. Però ni falta que hi feres, perquè ab tot y ser dia de feyna se veje concurregut per regular número d'homes, de 45 ó 50, regnant la més cordial armonia portant lo mort al cementiri y acompanyant despres lo dol, el pare del difunt Anton Abelló, home net de llans de capellá que no 'l arredra cap neo carotlich ni hipocritia eclesiastic, que té actes tan meritorios com no bastejar a sos fills y betres en la última guerra contra aquesta plaga nacional de carlins y capellans. Un que ni s'ha.

Riudacells 19 Octubre de 1891.

Endiabat Director: D'ens que en aquest poble teixen la majoria del Ajuntament conservadors, que 'ns ha ocupat una plaga demunt pel acoyir arcaisme que 'ns han donat, perquè es molt llançat, los capellans no 'l deixan de precha, y en totas las qüestions del municipi vol ser ell y ningú més qui té de fermer lo roch al ordi. La minoria republicana volia que la Junta municipal se fes tal com diu la ley, pero va passar molt temps y 'l més calent era la agyerra, fua que per últim, dibeit un dia un concejal de la minoria al arcadie que ja era hora de fer lo reparo, obringut de contexte que ja estava fet y que ja era a la aprobació del gobernador de Tarragona. Llevora lo republic diu que ell no havia feitat a cap assajo y que 'l tel reparo no 'l havien may vist discutir ni presentar, y 'l arcadie respon—Donchs ja es a Tarragona.—Se pregunta als elegids de la Junta si 'ns abian res, y tots responen que no. ¿Què tal si apareix al poble nostre alcalde?

També la semana passada 'l arcadie negà un document a tres troves que li demanaren, que per lo viat a Riudacells no serveix la ley, que en son article 125, párrafo 7, dispone que tot ciutadà té 'l dret de solicitar lo que necessari sé pel seu govern.

Un Republicà

Casell de la Selva 29 Octubre de 1893.

Senatori Company: Era l'últim de la setmana passada, quan un llovere de 25 anys anomenat Lluís Bosch, no poguent resisteix una llarga maleïda, va morir. El i se família son liturpensadors; però l'clero ajudat del jutge municipal, home que fa deu anys sent arruïat de aquesta vila se cubrí d'una impopularitat que poch l'han tinguda per son dancament reaccionariame, lo-gra apoderarse del calxere para cantarli gori-goria, pero la família protestà del acte no acudint a presentar las ceremonias catòlicas, y retrayentes també tot lo possible d'assistir, de modo que las pomeres místicas no más las ballà l'clero sol i va sercurats lo difunt.

Un dente més a la lista pera salidar lo dia de las reivindicacions populars.

Un que en casu se Deu

LA MORT Y LA VIDA

VIDA

Mort: Pota dirme, Vida, allà 'hoat vea, cominant continuentment per lo temps eternament sense mirar lo que fas; ignoraes que pas à pas tens qui t'agregat ab l'altre? No sents que en aques careres que fas tan enorgulhida donas vida, al donar vida a la Mort que t'ra al darrera?

Vida: Si, se ad per experiencia que no tot lo que fog boitia; se ad que tothc que s'adicia que m' té de dur la impotencia. Ja sé que la meya ciencia no t' pot servir de mirall, porque sé que al cap-la-vall lo teni d'omni, m' fa cura, quan veig que tan sola pots viure, de menjar-te l' meu treball.

Mort: Molt orgull se necessita per parlar com no fas tu quant no es honor per ningú y es l'honor lo que s'adicia. Treballa, calla y medita sense ofendre t' poder méu; no demostria que t' sep greu d' éase ornament ma esclava, porque t' meu poder no acaba sine allà 'hoat comenas Deu.

Vida: Deu y tu fragmente que l'heas de tot lo que per mi seix; poch serás quan Deu mateix acabe allí abont lo comenat. Si pensases com jo penso, venturàs clà t' teu abont quan series que tu al món, y aquest Deu que t' mon inventa, sou lo res que s' alimenta dels que no saben abont son.

Mort: Vil esclava! què prenes, obligas com veas a donar tot lo que fas y a fer tot lo que no tens! Pensa que en aquets moments, la teva arrogancia, olvida que allà abont acabe la Vida jo comenat a governar y per de tó al t' vult trancar la existencia maleïda!

Vida: Ni ab t' insult ni ab la amensasa de mi un angell podràs fer. (Matar-me!) 'm' no pot ser; me vida à té t' onré massat. Tu ets com la soubre que pava perque un cot la seguí; tu eis la perula que si b comenas al moment que acaba, y com més vida ferre esclava més esclava t' fas de mi.

Mort: Y tu qué 's, Vida insensata!

Vida: Soch lo tot, poch ser je més, que sé t' tot de tot lo que es!

Mort: Si, que acabe no és qui t' mata.

Vida: Y t' creas ser tu, Mort! (grata.)

Mort: Jo soch, jo, que t' embrasso y un top pressa no t' perdono perque...

Vida: ¡Calla, ventosa!

qui m' mata no és tu orgullosa, si no la vida que t' dono.

Lector, si com à un mirall miras aquesta poesia, venturàs sempre si cap de-vall que la Vida es lo TRABALL y la Mort la BENEICTA.

Assa.

A sala ciutat de Barcelona hi ha mar de fondo.

Y t' motiu lo de sempre: lo desinterés ab que molts regidors volen servir gratis et amore à la molt noble ciutat dels comtes.

Es lo cas que tothom vol arreplegar lloch en la Comissió del Personal, ó sia la que coloca

empleats, y la que no ho han pogut conseguir, han presentat una proposició per dissoldre la tal comissió en que no han pogut entrar, y que la qüestió del personal la resolgim totes las demés, porque aixís... tothom podrà ficarhi cullerada.

(Se vol més desinterés!) Així, quan menos, es voler la igualtat devant dels empleos.

Y cuidado, que en aquestes galimatias regidoril hi ha de lo més granat de la oposició (!) republicana.

Los criticadors d' en Sol y Ortega ja fan exactament lo mateix que ell.

Llegeixo, m' indigno, retallo y coganxo: La Audiencia de Madrid ha dictado el sobreesamiento en el proceso de la duquesa de Castro Earriquez.

De modo, que tota aquells fassessis del martri d' una nens per una encopetada dama milionaria ha resultat aygua poll.

Ja 's ho pensavam! Las heridas deuu resultar que se las deuria causar la mateixa criatura mossegante t cap à la esquena, y tot deuria encara ser fet pera comprometre à sa protectora.

¡Es tan entremallada la quixalla d' ayuy en die!

Pero lo que m' xoca es, de tots modos, lo paper poch lliuhit que la justicia ha representat en tot aquest célebre procés.

Perque resulta, sense espina ni os, que al la duquesa de Cal Enrich es ignocenta del delictic de que se la acusa, va estar à la gerjoia per equivocació judicial, ó sia per culpa del jutge que va portarli, y si allavors va estarhi ab motiu... lo que resulta ara encara es pitjor.

Y no dihem res més, porque en materias de justicia...

no s' hi pot end à gratis; puig tant al t' heus com al t' eres no t' hi servalis Guberran, mira que t' fardes malices.

Entre 'ls varios actes presos pel Consell regional català del partit federal, reunit fa poch dies à Terragona, figura t' de combatre constantment la abstenció politica de la classe obrera, demostrant la necessitat d' ingressar en lo partit federal pera obtenir immediatas milloras en sa actual situació y amar conseguint sa emancipació completa.

Molt be que t' partit federal s' ocupi dels problemes obrers, y fins que procuri strausres als indiferents per la cosa pública ó als strausrats en idees.

Pero això de que la politica tinga d' emsencipar... ¡ja vent!

Y no val à confondre 'ls indiferents ab los abstencionistas en politica, pero actius revolucionaris.

Aigunes cambras de comerç espanyolas y comerciantes de poch ó menys se queixen furiosos aquestos dies pels crecuts canbis que s' pagan à Espanya sobre plansas extrangeras, arribant lo combi sobre Paris al to'fo per cent.

(Y bé, de que t' queixas la petita burgesia contra la grossa; si t' uns se quedan lo deu y pico per cent per un simple cambi, molts d' altres se quedan lo quaranta y cinquanta del fruit del estors del treballador, y t' cambi es à la vista y à la mateixa plansa en que viuhon lo perjudic y t' generació.)

Consequencias naturals son aquestes del sistema capitalista imperant.

Y que no t' mati la cuca no morirà t' veri.

Després de la del Setembre, un' altra inundació acaba de ocorre per segona vegada aquest any à Almeria.

Y seguim pregant à Deu y dihem misses pels difunts de la primera y repartim socorros segons las influencias, y n mereixerem una de setmanal.

Que aixís paga la Providencia à qui no més que en ella t' refia.

Actualment surten alguns periòdics burgesos queixante de que t' Banc d' Espanya, ab tot y la nova ley que tanta privilegis li dona, no t' pren ni la molestia de cumplir ab lo que aquesta mateixa ley li ordena.

¡Alais estém!

Encara hi ha algun periòdista que crege que lo Banc d' Espanya té de cumplir cap ley!

¡Sents ignocencia!

Lo més topo dels espanyols ja está cuyt de saber que las lleys aquí y à molts altres punts sols se fan pel gust de ferlas cumplir al pobre y humil.

Y trepitjarlas lo rich y t' poderós.

Pretindre que La Guerra Social y El Socialista se postin à to de serietat y bona fe contentid ab los socialistas que no pensan com ells, es pitjor que pretindre que un cirerer fassi cocos.

Ab motiu de la publicació de nostres articles sobre 'ls partits socialistas, nos surt La Guerra ab l' estrabot de que 'ls anarquistas no deuben ser socialistas, porque un orador anarquista diu que digué en un meeting que ell s' avergonjaria de dirse socialista, y com nosaltres no l' havém desautorisat... patz.

Y també diu que 's del seu partit no han fet més (pobrem!) que defensars dels anarquistas. ¡Ja ho crech! A Brusselas també degué posarse lo jefe obrerista à la defensiva... reclamant la expulsión dels representants de corporations de obch pel sol fet de professar idees anarquistas.

Y al ser interviewat à Paris y dir que pensava treure gran profit de sa campanya anti-anarquista... també degué dirho pera probar que era à la defensiva. Y al inserir la pochis dias La Guerra un article ab pretensions de serio que comensava dihent que 'ls anarquistas eran la calamitat més grossa contra 'ls treballadors, també degué estar à la defensiva.

Pero ¿à qué convisnos? Los periòdics que fan argument pera combatir La TRAMONTANA de si son director es amich ó no d' en Vallés y Ribot y d' en Sales Anon y de si publica números à deu cèntims per l' aniversari de la Revolució de Setembre y en cambi no saben distingir (com no han distingit encara) la diferencia que va del dret d' heredar à la llibertat de testar, la está dir los punts que calsan igualment en bona fe que en coneixements sociològics, en quin camp ¡infelissos! prenen plansas de mestres y no hi saben ni las beceroias.

No profit los fassi sos sistems, que no 's deixars sortir may dels llims de las pretensions...

Y d' obindre 75 vots per dipujats quan presentin candidatura plena à Barcelona.

Lo dissapte passat s' inauguraren las conferencias en La Lluva, pel Sr. Lozano (Demòchi) de Las Dominicales, de Madrid.

La concurrencia fou numerosissima, omplint fins à vessar lo local de La Lluva y l' conferenciant estigué à bona altura probant que t' catolicisme es la guerra y t' lliurepensament es la pau.

La vergonya de la humanitat passa ja à ser això dels accidents dels ferrocarrils.

Aquesta setmana li ha tocat lo torn à Alemania, abont prop de Kohlfurt hi ha hagut un xoch resultat ser morts y molts ferits.

Mentres no t' posi à la delantera de las màquines à un dels més ferits accionistas y al director de la via, no t' curarà aquesta llaga repugnant que tantas victimas ocasiona.

Demà dissapte, à la nit, se celebrará una vetllada literaria musical en l' Atenú Obrer de Terrasa, y al diumenge al mati la mateixa corporació farà t' repartiment públic de premis als alumnes de sa escola laica, en quins actes pendrà part lo Director d' aquest periòdich.

Y pera aproffir més lo temps, lo diumenge mateix passarán à Rubí varios socios del citat Atenú ¡unt ab lo company Lluana, y allí se celebrará un meeting públic à la tarde de propaganda socialista y lliurepensadora.

La secció de Pellayres de Sant Martí, adherida à la Unió de Pellayres de Barcelona y sos contorns, celebrará demà dissapte la inauguració del engrandiment de son casino ab una vetllada de propaganda que promet ser notable y molt concorreguda.

La huela de Sombrerers continúan en lo mateix estat, ab gran esperit de resistencia per part dels treballadors.

Ha faltat à la solidaritat obrera un tel Joan Alós, que t' titula anarquista y fou president de la anterior societat de sombrerers. Que t'

tinguin present tots els treballadors, i en particular els anarquistas pera ferli posar la llengua al lloch que li correspon quan vulga dirse son company.

La societat de Pellayres de Barcelona, instal·lada en el carrer de Jaume Giralt, també demà dispare obrirà ses portes al públic ab una conferència que donarà en son local lo conegut incansable propagador de la ensenyansa laica A. Tudury Pons, desenrotllant la tema *La farsa devant la veritat*.

Lo grupo Illiurepensador *La Luz del Siglo*, de Sant Martí de Provensals, barri de la Montanya, nos participa, perquè ho fem sapiguer a tots los desllanats d'aquells voltants, que en lloch d'anar per terra com creyan uns quants comandadors de missa i olla, ha fet reformans ventajosas en son local de la escola laica, una de las quals es la de que d'avuy en avant podrán anarhi las noyas, lo que no havian pogut lograr fins ara.

¡Avant sempre!

GOIGS A LA MARE DE DEU DE LA LLET

TORNADA

No 'ns deixis, per vida nostra, de la llet Mare de Deu; daunos llet, la gracia vostra, llet pels pobres nins dones.

Es la llet lo que alimenta més als grns i criatures, que ab la teva llet prou curas lo que 'l moral més lamenta. Cada dia tenim mostra del que val six such perfect; Mare de Deu, sense llet no 'ns deixis, per vida nostra.

Mes tampoch no 'n fessen massa, que molta cova ha succedit que ab massa llet, s'ha tuitit més d'una pobre didassa. Si preneu lo prech aquet, vos portarem com a probe un ciri a la Bonanova Mare de Deu de la llet.

Dondonosia per favor, ja que 'l mon es un desprechi, segons conducta y apreci a qui n'es mercedor. Vos preguem que pel be nostre per tindre a tota los mala cura, mentres sigui fresca y pura... daunos llet, la gracia vostra.

No 'ns haguem de mamà 'l dit; dondo llet a las parteras, a casades y a solteres que pugan fer servi 'l pit. Molt las didas convé feu algun també ben lletosa y ab ses aixetas gloriosas llet pels pobres nins dones.

TORNADA

No 'ns deixis per vida nostra de la llet Mare de Deu; daunos llet, la gracia vostra, llet pels pobres nins dones.

ORRIBUS

Feligrosos d'aquest ple: si un dia 'l let vos la falca, resdu dits goigs ab veu alta y del cel... vos bixarà.

Per la copia J. B.

Un canonge fill de Sant Celoni está en aquesta població donantse fums de gran amich dels pobres, repartint uns quants céntims de caritats al pich del dia y a so de bombo y platets, fins al extrém de que dimars d'aquesta setmana, dia de repartiment, molts dels favorescuts sortian avergonyits de tindre de passar per aquella especie de *Boria avall* de la caritat católica.

Cristo contan que deya que lo que dongués la mà dreta no ho tenia de saber la esquerra, pero 'l cristians fan caritats ab los peus y no tan sols ho sab lo cap, sino que fins ho pregonen pel barri ab un bombo més gros que la misericordia divina.

Lo rector de Mourente, parroquia inmediata a Pontevedra, ha deixat de cultivar l'aulals del ánima pera fugir en companyia d'una mossa jove y guapa a qui dirigia *espiritualmente*.

La Guardia civil s'ha posat en moviment perseguint la mística parella, pero 'l que es per ara... ni 'l fum se pert més de vista que s'han perdut lo tonsurat y sa feligresa.

A Coubeyrac (Fransa) han sortit uns germans católicos que sembla que 's proposan deixar endarrera als célebres trares de Citeaux, condemnats y dissolts per ser la quinta essencia de la cotineria.

Per ara 's nous sodomitas ja han descalabrat a molts de sos deixebles, passant quatre germans a la presó y bucantne la policia francesa altres que han lograt escapar-se.

Y que estarán en algun altre convent practicant aquesta classe d'exercicis piadosos, ensenyant al que no sab.

Acabava d'empassarse a Deu un capellá en la iglesia de Sant Francesch de Palermo (Italia), quan 'l empaytà una mossa de vint y pico de anys, y, *teya* en mà, li feu dos sets al ventre que 'l deixaren a la brancalada de la porteria de Sant Pere.

¡Qué redimontri deuria haver passat entre ells pera que la mossa 's decidís a buscarli las pessigolias d'aquest modo?

Un reverent *pebrot* que estava de director de un colegi de segona ensenyansa de Sevilla, havent rebut un considerable número de pagos d'un trimestre d'alumnes interns, que sumavan una respectable cantitat, ha desaparecut ab los diners sens que per ara se 'n trobi ni 'l rastre.

¡Feuli un nus a la fe! Y procuréu que la Guardia civil lo curi de ganas de repetir.

Nos escriubien de Santa Bárbara: «En la Cava, lo bestia negra de pastor de ovelles s'ha transformat en porqueter, tal volta porque las ovelles están ja massa esquiladas, y lo sach de carbó comprehend que de dia en dia era molt més difícil la obtenció de la llana, de terminá emprendre un nou negoci més reproductiu, qual es lo de la cria de *paquiderms*, dedicantse ab tal motiu y ab moltissim de interés al mencionat treball, ja per lo fabulós negoci que d'ells podia obindre no solament de las carns y excrementis si que també de la recolecció del pel per dedicarlo després a la confecció de raspalls y pinzells, ja pera embianquinar la fábrica é igualment que pera trerur las tиныas de la roba pel dia que 'l amo ó sia lo tio Quico determini passar revista del safreig, que per cert despedeix un olor pestilent per haverhi bastent llach y observantse en las sevas parets algunas esquerdas; la trullola, mà negre que uns ximeneyas y plesa de tireranyas; l'aveall, sense una sola gota d'aygua per poder apagar la set dels pochos tortos que hi ha; la llanterna sense gens d'oli, y per lo tant apagada; la gerra de rentar los caps, bruta per los excrementos de las gallinas que perseguixen los cuquets del local y fins han arribat a embrutarse los referits muizonos de corral per demunt de las estoballas que cubreixen los tauls gran abont menja é hi la petar lo traquet alguna que altra vegada, pero tenint sempre la precaució de no convidar may als que están presents.

«Podria darnos l'escarabat la explicació del per qué remulla lo castell dels nens dins de sa casa? ¿per ventura careix d'aygua lo cellé ó tal volta es per peresa? A més, ¿per quin motiu algunas donas parteras fan la presentació de sos fills al dormitori del Comacó? ¿será tal vegada per participar de las emanacions del aygua de badejo ó per ser partidarias del formatge, pero no del de Holanda, sino del de Espanya?

«En quin racó de mon s'ha vist pasturar los tocinos per dins d'un cementiri y a porta tancada profanant aquell lloch de descansas digne del major respecte y veneració y tal volta devorant algun resto dels que deixaren de ser nostres germans? ¡Estém per ventura ó desgracia habitant al centre de la Negricia? ¡No mereixen ser castigats tamany escándols ab tot lo rigor de la llei?»

Ja pois xiular si 'l clero no vol beure.

KARADA

Article neutre primera y musical en segona, buca 'l fotol sens quimera y veurka que es nom de dona.

J. ARIÀ GATA

SINONIMIA

—Quim, about for tan mati! —A casa la tia Comas, —A beure un fotol de vi y a menjá unas quantes pomes.

PER GALIANA

LOGOGRIFO NUMÉRICO

- 1 3 4 5 6 7 8
- 2 3 4 5 6 7 8
- 3 4 5 6 7 8
- 4 5 6 7 8
- 5 6 7 8
- 6 7 8
- 7 8
- 8

PICHO Y C.

SOLUCIIONS

É LAS CANDIAS DEL SHERBO PARAY

KARADA—Mar-co-la.
TAMBO-CLOSCAS—Seráfica la Devota.
FONOGRAFICAS—Los (oves que porten guants —deya la Emilia a n' an Prats— per poch que 's miri las mans veig si 's tenen ben posats.

Tip. «La Academia», Rueda de la Universidad, 6, Barcelona.

¡A LA GABIA!

RATA N.º 16

JOSEPH GINESTET PUIGVI (a) *Manxayre* de Vich;

aquest tipo ha resultat lo més indemil y 'l més poca... latta de tots los ratas consagrats, puig ha tingut la reconagradissima tremenda barra no tant sols de no pagar ni un céntim de tot lo que ha consumit, sino de contestar als envois d'aquesta Administració, sempre que l'anavan a veure, que *precisament lo dia anterior havia enviat los quartos*. ¡Grandissim fill de... capellá! Queda instalat a la gabia com rata de primers, per la cantitat de 70 pessetas y 70 céntims, sens contar los perjudicis de varios retorns de llettras, que ha tingut la gracia de quedarnos a deure y dir que ja 's havia enviat, gasant bromas tant pesadas contra nosaltres com lleugeras pel seu enteniment.

A espavillarse tocan a uns deudots de Santa Coloma de Queralt, Guaita-Ullá, Picamoixons, Tòlissa, Torelló, S. Felu de Codines y Lluaró, si no volen sortir a *pendre la fresca* a la gabia.

Ratas consagrats: — 1. Joaquim Miquel, de Lleyda, per 17'50 pessetas. — 2. Domingo Gombau, de Falset, 19. — 3. Pere Martí, de Balaguer, 18. — 4. Ramon Torredot, de Agrament, 12'50. — 5. Rosa Rog, de Figueras, 10'40. — 6. Joseph Arreu y Bonet, de Valls, 18. — 7. Lluís Serra, de Perpinyá, 17'50. — 8. Francisco Masjuan, de Figueras, 16. — 9. Fernando Gonzalez, de Palma de Mallorca, 11'00. — 10. Miquel Mestre, (a) *Rius*, de Carrota, 16. — 11. Casimiro Torres, de Arenys de Munt, 18. — 12. Pau Bosch, de Bellver, 6'50. — 13. Francisco Vilatorrich, de Cabello, 9'50. — 14. Pau Esteve, de Mollet, 7'50.

EN PREPARACIÓ

Almanac de La Tramontana